

Основни послания: употреба на антимикробни средства в здравни заведения

През 2016—2017 г. ECDC координира второто проучване на моментната болестност, поради вътреболнични инфекции и на употребата на антимикробни средства в клиниките за спешна медицинска помощ в Европа и третото проучване на моментната болестност поради вътреболнични инфекции и на употребата на антимикробни средства в заведенията за дългосрочни грижи в Европа. Констатациите са обобщени в три статии на *Eurosurveillance*:

[Antimicrobial use in European acute care hospitals: results from the second point prevalence survey \(PPS\) of healthcare-associated infections and antimicrobial use, 2016 to 2017.](#) Euro Surveill. 2018;23(46):1800393. Plachouras D, Kärki T, Hansen S, Hopkins S, Lyytikäinen O, Moro ML, et al.

[Antimicrobial use in European long-term care facilities: results from the third point prevalence survey of healthcare-associated infections and antimicrobial use, 2016 to 2017.](#) Euro Surveill. 2018;23(46):1800394. Ricchizzi E, Latour K, Kärki T, Buttazzi R, Jans B, Moro ML, et al.

[Prevalence of healthcare-associated infections, estimated incidence and composite antimicrobial resistance index in acute care hospitals and long-term care facilities: results from two European point prevalence surveys, 2016 to 2017.](#) Euro Surveill. 2018;23(46):1800516. Suetens C, Latour K, Kärki T, Ricchizzi E, Kinross P, Moro ML, et al.

Основните послания се основават на резултатите от проучванията на моментната болестност.

Употреба на антимикробни средства в клиниките за спешна медицинска помощ в Европа

Антимикробните средства за лечение на инфекции са животоспасяващи, но прекомерната им употреба може да доведе до по-чести нежелани реакции и появата на полирезистентни микроорганизми.

- Ежедневно 1 на всеки 3 пациенти получава поне едно антимикробно средство.
- Антимикробните средства понякога се предписват за предотвратяване на инфекции, свързани с хирургични процедури.

- Един на всеки 2 курса на периперативна профилактика се предписва с продължителност повече от един ден.
- Обикновено една доза е достатъчна за периперативна профилактика. Продължителната периперативна профилактика води до ненужна употреба на антимикробни средства в болниците. Това трябва да бъде един от основните акценти в Европа.
- Една от 10 рецепти за антимикробни средства е за медицинска профилактика, за която има ограничен брой показания.
- Поради това част от рецептите за антимикробни средства с цел медицинска профилактика може да се счита за ненужна употреба.
- Делът на широкоспектърните антибиотици в Европа е между 16 и 62 %.
- Невинаги са необходими широкоспектърни антибиотици и тяхната прекомерна употреба води до антимикробна резистентност. Големите различия при употребата им е показателна за необходимостта от преразглеждане на показанията им в болниците на много държави.
- Седем от 10 антимикробни средства са били прилагани парентерално. Преминаване от парентерална към перорална употреба е съобщено само за 4 % от рецептите, предписващи парентерално лечение с антимикробни средства.
- 76 % от болниците съобщават, че разполагат с насоки за употребата на антимикробни средства. 54 % съобщават, че са предвидени дейности и се отделя време за управление на употребата на антимикробни средства.

Употреба на антимикробни средства в заведенията за дългосрочни грижи в Европа

Антимикробните средства се предписват често и това е причина за развитието на антимикробна резистентност в заведения за дългосрочни грижи.

- Ежедневно 1 на 20 настанени лица получава поне едно антимикробно средство.
- Седем от 10 антимикробни средства се предписват за лечение на инфекция и 3 от 10 — за профилактика.
- Три от 4 курса на профилактика се назначават с цел предотвратяване на инфекции на пикочните пътища. Възможно е тази практика да намалява риска от инфекции при жени, но няма доказателства за ефективността ѝ, когато се прилага широко при пациенти в напреднала възраст. Освен това тя е свързана с увеличаване на антимикробната резистентност. Поради това повечето курсове на профилактика могат да се считат за ненужна употреба на антимикробни средства.
- В зависимост от държавата всички заведения за дългосрочни грижи разполагат с насоки за употребата на антимикробни средства или нито едно няма такива. Нещо повече, само 1 на 5 такива заведения предлагат

редовни обучения за подходящо предписване на антимикробни средства.

Вътреболнични инфекции и антимикробна резистентност в клиниките за спешна медицинска помощ и заведенията за дългосрочни грижи в Европа

Въпреки че някои вътреболнични инфекции се лекуват лесно, други могат да засегнат по-сериозно здравето на пациента и в резултат да увеличат престоя в болницата и болничните разходи. Сами по себе си вътреболничните инфекции в клиниките за спешна медицинска помощ са причина за повече смъртни случаи в Европа в сравнение с всяка друга заразна болест, наблюдавана от ECDC.

Всеки ден:

- един на 15 хоспитализирани пациенти има поне една вътреболнична инфекция;
- 98 000 пациенти имат поне една вътреболнична инфекция;
- едно на 24 лица, настанени в заведения за дългосрочни грижи, има поне една вътреболнична инфекция;
- 124 000 настанени лица имат поне една вътреболнична инфекция.

Изчислено е, че ежегодно в клиниките за спешна медицинска помощ и заведенията за дългосрочни грижи в Европа, взети заедно, възникват общо 8,9 милиона вътреболнични инфекции.

Вътреболничните инфекции в клиниките за спешна медицинска помощ (напр. пневмония, инфекции на хирургичното място и инфекции на кръвта) обикновено са по-тежки и имат повече последствия от вътреболничните инфекции в заведенията за дългосрочни грижи (напр. инфекции на дихателните пътища, различни от пневмония, инфекции на пикочните пътища и инфекции на кожата и меките тъкани).

Счита се, че повече от половината от определени вътреболнични инфекции са предотвратими.

Често вътреболничните инфекции се лекуват, без да се вземат микробиологични проби или пробите дават отрицателни резултати.

Микроорганизмът причинител е установен в 53 % от вътреболничните инфекции в клиниките за спешна медицинска помощ и само в 19 % от

вътреболничните инфекции в заведенията за дългосрочни грижи.

Една на всеки 3 бактерии, свързани с вътреболнични инфекции, както в клиниките за спешна медицинска помощ, така и в заведенията за дългосрочни грижи, е резистентна на антибиотици.

Какво означава „проучване на моментната болестност“? В този вид проучване се разглежда броят на пациентите с определено заболяване/лечение (в случая вътреболнична инфекция или антиминокробно средство) в определен момент (в случая на ден) като дял от общия брой на хоспитализираните пациенти в съответния момент.